Конспект уроку (8 клас): Розвиток зв'язного мовлення. Усне повідомлення на лінгвістичну тему на основі зіставлення й узагальнення матеріалу в науковому стилі.

Мета: навчити учнів будувати висловлювання в науковому стилі на лінгвістичну тему на основі зіставлення й узагальнення вивченого матеріалу; вдосконалювати вміння складати усні рецензії на відповідь однокласника; розвивати вміння зіставляти й узагальнювати мовний матеріал, розвивати логічне мислення; виховувати культуру мовлення.

Обладнання: підручник, зразки текстів.

ХІД УРОКУ

I. Актуалізація опорних знань учнів

Словникова робота.

— З'ясуйте лексичне значення слів лінгвістика, повідомлення, рецензія.

II. Мотивація навчальної діяльності школярів

Завдання учням.

— Прочитайте повідомлення. Що не врахував його автор, будуючи це висловлювання? Яких знань йому бракувало? Спробуйте відредагувати поданий текст.

Жили-були собі речення великі й малі. У кожному реченні, як і у сучасних країнах, були свої частинки та члени. У реченні за своїм значенням були два типи членів — головні та другорядні.

III. Оголошення теми й мети уроку

IV. Опрацювання нового матеріалу

1. Завдання учням.

— Прочитайте текст. Визначте його основну думку. Вкажіть, яких вимог слід дотримуватися в процесі підготовки повідомлення на лінгвістичну тему. Складіть пам'ятку.

Усна розгорнута відповідь на уроці — це закінчене зв'язне монологічне висловлювання в науковому стилі, для якого характерні композиційна завершеність, чітка послідовність у викладі матеріалу. Це своєрідний звіт про роботу з мови за певний період.

Як часто трапляється в шкільній практиці, невміння побудувати зв'язну розгорнуту відповідь призводить до зниження оцінки за знання мовного матеріалу.

Отже, розгорнута відповідь на лінгвістичну тему — це переважно роздум. У ньому визначаються теоретичне положення (тези) і докази. Як вам відомо, доказова частина такої відповіді складається з аргументів, прикладів і їх пояснення, самостійне наведення яких свідчить про свідоме засвоєння вивченого матеріалу. Завжди дбайте про те, щоб мовний приклад відповідав суті теоретичного положення, яке висувається; думайте, коли достатньо навести для прикладу слово, словосполучення чи речення, а коли — порівняльні ряди певних мовних явищ.

Висловлювання на лінгвістичну тему має вступ, основну і заключну частини. Вживайте вступні фрази типу: «Між іменником і прикметником є багато спільних і відмінних ознак», для переходу від теоретичного матеріалу до прикладів та їх пояснень вживайте слова і словосполучення: наприклад, прикладом може служити; крім того, таким чином;отже, поряд з тим, по-перше тощо. Відповідаючи, дотримуйтеся нешвидкого темпу вимови, чітко діліть матеріал на частини, робіть паузи, правильний логічний наголос.

2. Групова робота.
— Складіть усне висловлювання на одну з лінгвістичних тем:
1) «Головні і другорядні члени речення».
2) «Речення, його основні ознаки».
3) «Простий і складений дієслівний присудок».
4) «Тире між підметом і присудком».
3. Оцінювання і самооцінювання.
— Користуючись поданим у підручнику планом рецензії, охарактеризуйте відповіді однокласників.
V. Підбиття підсумків уроку
VI. Домашнє завдання
1. Повторити вивчене про просте речення.
2. Виконати вправу з підручника (на вибір учителя).